

Eskiden beri söylerim; 21 Nisan ya da firar günüm ikinci yaşgünümdür. Almanya'da saat 8, Türkiye saatiyle 9 ya da 41 yıl önce aynı zaman...

Kaçmasaydım normal olarak on yıl kadar sonra hapisten çıkacaktım.

Firar günü çok sayıda aynı konumda olan arkadaş için önemli olmayabilir. Benim için taşıdığı önem de firardan kaynaklanmıyor. Sonraki on yılı çok iyi değerlendirdim, içerde olsaydım böyle yapamazdım, bu nedenle 21 Nisan 1980 önemlidir. Denilebilir ki, bugünkü benim oluşmasında bu on yılın önemi büyüktür.

İnsanın şansını ve şanssızlığını duruma göre değişen oranlarda önemli oranda kendisinin hazırladığına inanırım. Hayatta rastlantılar önemlidir ama rastlantının hangi türüyle ve ne zaman karşılaşacağınız biraz da size bağlıdır.

Hayatta şansın önemli olduğuna inanırım. Bugün yaşıyorsam bunda şansın da küçük olmayan rolü vardır. Şans tümüyle sizin dışınızda değildir. Tümüyle şanssız insan yoktur, şans hayatlarında bir yerlerde mutlaka onlara da uğramıştır ama o şansı kullanabilmek gerekir. Şans gelir ve gider ve bazı şanslar hayatta bir kere insanın karşısına çıkar.

Bu bağlamda insan şansını duruma göre değişen oranlarda kendisi yaratır denilebilir. Payınız bazen az olur bazen çok ama mutlaka vardır.

Eskiden beri içgüdülerime ve şansıma güvendim. Beni yanılttıkları zamanlar da oldu ama uzun yıllar çerçevesinde değerlendirilirse, bu güven karşılıksız kalmamıştır.

Yukarda da belirttiğim gibi burada durum tümüyle sizin dışınızda değildir ama etkiniz olmayan

faktörler de vardır.

Zeka, çalışkanlık, tecrübe; bunların hepsi önemlidir. Sürekli geliştirilmeleri gerekir. Doğuştan bazı özelliklere sahip olabilirsiniz ama bunlar hamdır ve ancak sistematik ve sürekli çalışmayla geliştirilebilirler.

En az bunlar kadar önemli olan bazen daha da önemli olan ise cesarettir. Hayat karşısında cesur olacaksınız. Burada cahil cesaretinden söz etmiyorum. Cesur kararlar alırken durumu değerlendireceksiniz, yeteneklerinize güveneceksiniz ama bunlar temeli sağlam yetenekler olmak zorundadır. Onların var olduklarını sanmayacaksınız, var olduklarını o zamana kadar göstermiş olacaksınız. Başkalarına değil, kendinize göstermiş olacaksınız... Hayata karşı cesaret bundan sonra gelir. Başarılı olamayabilirsiniz, sonuçta insan girdiği her önemli işte başarılı olamayabilir ama "denenmeye değer" denir ya, o durumdasınızdır.

Kalite her yerde yolunu açar, bazen geç olabilir ama açar.

Hayatta geç kalmışlık duygusu kadar berbat bir duygu yoktur. İnsanı müthiş baskı altına alır ve o baskı altında saçma işler yaparsınız.

Bu duyguyu hiç yaşamadım. Buradan her şeyi zamanında yapabildiğim sonucu çıkmaz ama zaman faktörünü iyi kullandığıma inanırım.

Hayatta ne yaptığınız kadar, ne zaman yaptığınız da önemlidir.

TDAS'ı 1975'te değil de iki yıl sonra yazsaydım, etkisi önemli oranda azalardı.

Yazın Dergi'sinin belirleyici on yılı 1985-1995 arasındadır. Bu tarihi beş yıl kadar ileriye doğru kaydırırsanız, derginin o ortamda gördüğü işlev de azalacaktır.

O işlevi önceden görüp ısrar etmek gerekiyordu çünkü –başka konularda olduğu gibi- genelde görölmüyor, “buradan bir şey çıkmaz” deniliyordu.

Çıkmayabilirdi de ama ısrar edilmesi gerekiyordu.

Aynı dergiyi şimdi çıkarmaya kalksanız adını duyan bile pek olmaz denilebilir.

Çok sayıda insan daha geç doğmuş olmayı isterken, ben “keşke üç yıl daha önce doğmuş olsaydım” diye düşünürüm. 1960’lı yıllar ülke tarihindeki en güzel yıllardır, ben sonlarına doğru yetiştim. O yılların sosyalist politikada aktif olan insanları da unutulmaz isimler arasında yer alırlar. Üç yaş daha büyük olsaydım, daha ön planda aktif olurdum. Sonuçta başlamanın da konuya göre değişen yaşı vardır. 16-17 yaşında da sosyalist mücadelede yer alabilirsiniz ama niyetiniz ne kadar iyi olursa olsun bu yaştaki insandan fazla bir şey olmaz, burası da açıktır. En az 20 yaşında olmak gereklidir.

Biliyorsunuz, insanın 60. ile 63. yaşları arasında pek fark bulunmaz ama 17-20 yaşları arasında –ikisinde de aralık üç yıl olmakla birlikte- büyük fark vardır.

Yapabileceđiniz bir şey yok, sonuçta ne zaman doğacağınıza siz karar vermiyorsunuz. Önemli olan yaşadığınız zamanın özelliklerini iyi görüp, gereken aktivite içinde yer alabilmektir.

Hatalar tabii ki olacaktır. Hata yapılır, düzeltilir ama zamanı kaçırmamanın telafisi yoktur.